

ויזרע יצחק

שנה יב'

<p>זמני השבת</p> <p>כניסה</p> <p>יציאה</p> <p>ר"ת</p>	<p>י"ב</p> <p>16:41</p> <p>17:58</p> <p>18:28</p>	<p>ת"א</p> <p>16:57</p> <p>17:58</p> <p>18:34</p>	<p>תיפה</p> <p>16:47</p> <p>17:57</p> <p>18:33</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת</p> <p>"ויזרע יצחק"</p> <p>ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>פרשת "בשלה-שירה"</p> <p>הפטרה: "ותשר דבורה"</p> <p>יג' שבט תש"ף</p>
---	--	--	---	---	---

הגיגים לפרשת השבוע

"ויהי בשלוח פרעה את העם" (שמות יג' יז)

אומר ה"אלשיך" הקדוש שכוונת הכתוב "פן ינחם העם" היא לערב רב, מהם יש חשש שישוּבו מצרימה ולא מבני ישראל. שהלא על בני ישראל נאמר "וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים" כלומר היו להם בכלי זיין. ואילו היה מורך בלבכם לשוב מצרימה בראותם מלחמה, לא היו מזרזים את עצמם בכלי זיין, לכן, אין ספק, שעל העם, הערב רב, היה הפחד ולא על בני ישראל. גם לפי מה שאמרו חז"ל שכוונת "וחמושים" הוא אחד מחמשה או אחד מחמשים עלו ממצרים כלומר יצאו ממצרים רק בעלי האמנה, והשאר מתו במכת החשך, לפי זה, אפשר לומר שהפחד פן ישוּבו בראותם מלחמה, הוא על הערב רב, קטני האמנה. אבל בכני ישראל אין פחד, כי הלא אחד מחמשה, או למאן דאמר מחמשים, בלבד עלו, שהם בעלי האמנה בעצם, והם ודאי לא ישוּבו בראותם מלחמה.

"ויהי לי לישועה" (שמות טו' ב)

אומר רבינו בחיי שגאולת מצרים נקראת "ישועה" לפי שיש אחריה גלות, אבל הגאולה העתידה, שאין אחריה גלות, נקראת "ישועות", שנאמר "מי יתן מציון ישועות ישראל" (תהלים נג' ז), היא גם נקראת תשועת עולמים שנאמר "ישראל נושע בה' תשועת עולמים" (ישעיה מה'). גם השירה הזאת נקראת "שירה" בלשון נקבה על שם שעתיד לבא אחריה גלות כשם שהנקבה מתעברת ויולדת וחוזרת ומתעברת, אבל לעתיד מציינו "שיר" בלשון זכר שכתוב "שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה" (תהלים צח'), וכתוב "ביום ההוא יושר השיר הזה" (ישעיה כו')

"וברוח אפיך זעַרְבוּ מים זַעַבוּ כמו נד' זֹלִים קָפְאוּ תְהוֹמוֹת בָּלָב יָם" (שמות טו' זז)

אומר ה"אור החיים" הקדוש שמילות הפסוק שלפנינו, "נערמו", "נצבו" ו"קפאו", מצביעות על שלוש פעולות שבוצעו בים בעת קריעת ים סוף: א' שנבקעו המים והתקבצו יחד ולא נשארו מפוזרים במקום הפנוי אלא נעשו כולם ערימה אחת, "נערמו מים", לעשות מדרך לרגלי ישראל שיוכלו ללכת עליהם. ב' המים שהיו מתקבצים ונשפכים בים מהצדדים, היו נצבים במקום שנערמו בו המים הראשונים, "נצבו כמו נד נזולים", כלומר אותם המים שנוזלים ובאים נצבו כמו נד. ג' על פי המפרשים לא כל הים נבקע לשניים, כדי שלא יצטרכו בני ישראל לרדת אל מעמקי הים, אזי החלק שלא נחלק נקפא ונעשה כיבשה, וכנגד זה נאמר "קפאו תהומות".

"ויסע משה את ישראל" (שמות טו' כב)

"הסיעם בעל כרחם" (רש"י)

מסביר ה"כלי יקר" שמשם "הסיעם בעל כרחם" משום שהם לא רצו לפרוש מביזת הים, ומשה חשש שמא ריבוי העושר יביא את ישראל לידי חטא, ומעשה העגל יוכיח שרוב הזהב שהושפע להם היה סבת עשייתו, לכן הסיעם משה בעל כרחם. ועוד חשב משה שריבוי העושר יהיה סיבה לכך שלא יהיו ראויים לקבל את התורה, כי התורה והעושר בורחים זה מזה והם כצרות זו לזו כמו שנאמר "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חקיך" (תהלים קיט עא) לכן דאג משה להסיעם בעל כרחם מים סוף.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

הרב מאיר אלעזר עטיה בן זוהרה ז"ל נלב"ע ט' אדר ב' תשע"ט

פרלה לוטאט בת סימונה ז"ל נלב"ע כב' מרחשון תש"ף

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

"ויהי בשלח פרעה" (שמות יג יז)

מסביר ה"צורך המור" שהכי ראוי היה לסמוך את הפרשה הזו למה שנאמר בפרשה הקודמת "ויהי בעצם היום הזה הוציא ה' את בני ישראל מארץ מצרים על צבאתם" (שמות יב' נא) אז מדוע הפסיק הכתוב את העניין באמצעות שתי הפרשיות "קדש לך" ו-"והיה כי יביאך" שהם מהפרשיות של התפילין. דבר נוסף שלא ברור הרי בתפילין יש ארבע פרשיות. אם כן, מה התועלת שיש בהזכרת שנים מהם בלבד? ומתוך שהטעם הוא לפי מה שכבר נאמר שבני ישראל היו במצרים בלי תורה ובלי מצות. והיו מוטבעים בטיט הדעות הזרות. והיו צריכים זכויות של מצות על מנת שיעזרו להם להוציאם ממצרים. לכן רצה הקב"ה לומר להם את מצות תפילין. שתי הפרשיות הללו המדברות בעניין יציאת מצרים. ואמר להם שיהיה לזיכרון בין עיניהם ולאות על ידם. כדי שיחשבו עליהם ויעשו אותם כשתבוא המצוה לידם. במטרה שעצם המחשבה הזאת תספיק להם ותעזור ליציאתם כאלו עשו אותם עכשיו בפועל. כמו שאמרו חז"ל "חשב אדם לעשות מצוה ולא עשה, מעלה עליו הכתוב כאלו עשה" דכתיב "ליראי ה' ולחושבי שמו". לכן נכנסו כאן הפרשיות הללו לעזור לישראל להוציאם ממצרים. ואחר שחתם בהם. אמר הכתוב "ויהי בשלח פרעה את העם" כאלו רק עכשיו יצאו ממצרים.

"לא יביש עמוך הענין יומם" (שמות יג' כב)

אומר ה"חזקוני" שבכל מקום במקרא בו מופיעה המילה "יומם" המשמעות היא בשעות היום "בהיות השמש על הארץ", לעומת זאת את המילה "יום" מצאנו גם בתורה גם בנביאים וגם בכתובים שהיא מופיעה במשמעות של "לילה". בתורה נאמר "ביום הכותי כל בכור בארץ מצרים" (במדבר ג' יג) וידוע שמכת הבכורות היתה בלילה. בנביאים נאמר "היום הזה יום בשורה" (מלכים ב' ז' ט) וכתוב שם "וחכינו עד אור הבקר". בכתובים נאמר "יום צעקתי בלילה נגדך" (תהלים פח' ב)

"אזוהי אהרן" (שמות טו' כ)

מדוע מגדיר הכתוב את מרים כ"אחות אהרן"? מתוך הרמב"ן שהטעם הוא משום שבשירה הזוכרו משה ומרים ואהרן לא הזכיר רצה הכתוב להזכירו, ולכן אמר "אחות אהרן" בדרך כבוד לאהרן, לומר שאהרן הוא אחיה הגדול והיא, אחותו הנביאה, מתייחסת אליו, שגם הוא נביא וקדוש ה'. תרוץ נוסף אפשרי הוא שדרך הכתובים תמיד היא לייחס את האחים אל גדול האחים, כמו "ובני כלב אחי ירחמאל" (דהי"א ב' מב), שהיה הגדול מהאחים שנאמר "את ירחמאל ואת רם ואת כלובי" (דהי"א ב' ט)

"ויאמר אם שמוע תשמוע... כל המוזלה אשר ישמתי במצרים... כי אני ה' רפאך" (שמות טו' כו)

הרשב"א אומר שאדם החולה קורא לרופא, והרופא מסדר לו את הרפואה סמים ועשבים וכיוצא בזה, וגם מגדיר לחולה מה יאכל ומה לא יאכל מה ישתה ומה לא ישתה, והחולה מקבל זאת, למרות שהוא שאינו יודע את טעמי אלא הוא סומך על הרופא שהוא מומחה. והנה אנחנו, חולים בחולי הנפש, והרופא האמיתי סידר לנו את מצוותיו ואת חוקיו לצורך רפואת נפשנו, ולמרות שאין אתנו מי שידוע את טעמי המצות והחוקים, אנו צריכים לשמוע בקולו. לפי פירוש זה מפרש רבינו החיד"א ב"נחל קדומים" את הפסוק "אם שמע תשמע... והאזנת למצותיו ושמת כל חקיו" למרות שהדבר נראה בעיניך שהם חוקים בלי טעם צריך שתשמע, וכשתשמור הכל אזי "כל המחלה.. לא אשים עליך", ואם תשאל איך אעשה את המצות והחוקים כאשר אינני מבין את טעמם? אמר הכתוב "כי אני ה' רפאך", וכשם שאתה שומע לרופא לכל אשר יאמר, אף שאינך יודע אים הדבר הזה מועיל או מזיק אתה סומך עליו, ולהבדיל, כן תשמע לקול ה' כי הוא, הא-ל הנאמן, רופא הנפש.

"כאשר צוה ה' אל משה ויניזוהו אהרן לפני הערות למשמורת" (שמות טו' לד)

מבאר ה"פנים יפות" שהפסוק בא ללמדנו את וזיוותו של אהרן, שכיון שהמן ירד לישראל במשך כל ארבעים השנה שהיו במדבר, לא היה הכרח לקחת מהמן למשמרת מיד, ומחמת וזיוותו של אהרן הוא עשה זאת מיד אף שלא היה צריך רק עד כלות ירידת המן אלא בכלות המן אהרן כבר מת והוא לא היה זוכה לקיים את המצוה הזו.

"עבור לפני העם" (שמות יז' ה)

לפי פירוש ה"ספורנו" הדבר יגרום לכך שתכל תלונותם, בראותם שאתה משתדל להמציא להם את צרכם, "ומטך אשר הכית בו את האור", שבהכאה זו נלאו מצרים לשנות, כעת ההכאה במטה תפעל באופן הפוך, "והכית בצור... ושתה העם" (שמות יז' ו), ובזה יכירו שפעולת המטה אינה סגולה שטבועה בו, כי דבר הטבוע יעשה לעולם את אותו העניין, אלא פעולת המטה היא על פי ציווי ולכן יכול לפעול פעולות הפכיות.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם:

אליהו בן חמו בר אסתר, סעדיה בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר חביבה, אריק שלום בר גורג'יה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-30:20

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315